

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

VYSOKÁ ŠKOLA PRO VÝRAZNÉ HUDEBNÍ OSOBNOSTI. MEZI HAMU A KONZERVATOŘÍ 1945–1948

Plán kultivovat mistrovství v múzických oborech hudebním, tanečním, dramatickém a filmovém na vysokoškolské úrovni, tedy i s celou šíří vědního a teoretického zázemí daného oboru, začal získávat konkrétní obrysy již v průběhu nacistické okupace Československa. V případě hudebního odboru stáli u zrodu takového plánu profesori pražské konzervatoře (Státní konzervatoř hudby v Praze), především Václav Holzknicht,¹¹¹² Karel Janeček¹¹¹³ a Emil Hradecký¹¹¹⁴. Na počátku rozvoje vysokoškolské výuky v hudebním mistrovství i v teoretických disciplínách pak stál dekret prezidenta republiky č. 127/1945 Sb., jenž ustanovil zřízení „Akademie musických umění v Praze“

-
- 1112 Václav Holzknicht (2. května 1904–13. srpna 1988), český klavírista, hudební vědec, publicista, pedagog. V letech 1923–1928 studoval práva na Univerzitě Karlově; souběžně s tím studoval hru na klavír na pražské konzervatoři. Pianistické činnosti se věnoval především v meziválečném období. Od roku 1942 na pražské konzervatoři hru na klavír také vyučoval. Zároveň na konzervatoři zastával post ředitele (1946–1970). Poté působil jako ředitel Národního divadla v Praze (1970–1972) a následně jako dramaturg (1972–1973). Byl předsedou festivalového výboru mezinárodního festivalu Pražské jaro (1957–1977). V roce 1977 se stal prvním předsedou nově založené Společnosti Bohuslava Martinů. Rozsáhlá je i jeho činnost literární a publicistická, která měla zásadní vliv na několik generací hudebního publika. Václav Holzknicht [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=6019 [cit. 15. 8. 2016].
- 1113 Karel Janeček (20. února 1903–4. ledna 1974), český hudební teoretik, skladatel a pedagog. Od září 1941 působil jako profesor skladby a hudební teorie na pražské konzervatoři. Na AMU založil studijní obor hudební teorie, který však byl po únoru 1948 zrušen, protože „Zdeněk Nejedlý nepřipustil, aby se jinde než na Univerzitě Karlově, kde on založil obor hudební věda, vyučovala některá její disciplína jako hlavní obor.“ Katedra hudební teorie HAMU poté zajišťovala výuku hudebněteoretických, historických a estetických předmětů pro studující praktických oborů. Karel Janeček tuto katedru vedl od roku 1953 až do akademického roku 1972/1973. V rámci svých přednášek prezentoval výsledky vlastních výzkumů, mimo jiné si je ověřoval před vydáním knih *Základy moderní harmonie*, *Melodika*, *Hudební formy*, *Tektonika* atd. Kromě toho dal podnět k vydávání sborníku *Živá hudba*. Karel Janeček [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=8333 [cit. 15. 8. 2016].
- 1114 Emil Hradecký (16. ledna 1913–18. listopadu 1974), český muzikolog, hudební skladatel, pedagog a archivář.

jako vysoké školy se čtyřmi odbory – hudebním, dramatickým, tanečním a filmovým (§ 1). Zároveň s tím se rušila mistrovská škola „Státní konzervatoře hudby v Praze“ (§ 2).¹¹¹⁵

Právě mistrovská škola představovala pro nově ustanovený hudební odbor AMU bohatou a silnou tradici vyššího stupně hudebního vzdělávání, a to v pěti vyučovaných oborech: skladba, dirigování, klavír, housle, violoncello. Její představitelé se pevně zapsali také do historie AMU – prvním rektorem se stal Ladislav Zelenka, profesor mistrovské školy, a prvním děkanem hudebního odboru pedagog pražské konzervatoře Metod Doležil.¹¹¹⁶ Na samém počátku (studijní rok 1946/1947) ministerstvo školství a osvěty pověřilo „konáním přednášek a cvičení“ na hudebním odboru AMU sbor, který se etabloval právě z okruhu pražské konzervatoře (z celkového počtu 48 členů pedagogického sboru jich na konzervatoři působilo 28, podrobněji viz přílohu č. 1, dostupnou na www.namu.cz). Tito pedagogové na přechodnou dobu vytvořili prozatímní profesorské sbory jednotlivých oborů. K definitivnímu ustanovení profesorských sborů, volbě děkanů jednotlivých odborů a rektora mělo dojít až po „jmenování profesorů, docentů a asistentů“¹¹¹⁷ (návrhy podávala škola, potvrzovalo ministerstvo školství a osvěty; po roce 1948 ministerstvo školství, věd a umění, respektive ministerstvo školství).

Po druhém přijímacím řízení v roce 1947, kdy bylo přijato 44 uchazečů (šest skladba, dva dirigování, osm klavír, sedm housle, čtyři violoncello, deset ostatní orchestrální nástroje, pět varhany, dva zpěv), studovalo na hudebním odboru 125 posluchačů.¹¹¹⁸

ZMĚNY VE VÝUCE I V PROFESORSKÉM SBORU PO ROCE 1948

Ještě než se podařilo vysokoškolské studium na hudebním odboru pevně ustanovit, přišel únorový převrat roku 1948. Ten znamenal zásadní proměnu v atmosféře školy – jednak kvůli personálním změnám (školu museli okamžitě opustit například profesori Feld, Černý, Dědeček a Hradecký), jednak kvůli působení komunistické ideologie a propagandy, jež se staly nedílnou součástí výuky i života ve škole. V nových osnovách hudebního odboru AMU se kladl důraz na komunisticky angažovanou, na socialistický realismus orientovanou tvorbu. Výchova hudebních umělců měla být

„nerozlučně spjata s bojem o nový společenský řád a o socialistického člověka, s bojem o realistickou hudbu, socialistickou obsahem a národní formou,

-
- 1115 127/1945 Sb., Dekret presidenta republiky o zřízení vysoké školy „Akademie musických umění v Praze“. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=127/1945&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy [cit. 2. 6. 2016]. Taneční odbor až do roku 1960 spadl pod odbor, posléze fakultu, divadelní.
- 1116 *Hudební fakulta AMU – přehledový text od Marie Budíkové-Jeremiášové*. Nedatováno, odhad vzniku dokumentu 1965. Státní oblastní archiv v Praze [SOA Praha], f. HAMU nezpracovaný, k. 7.
- 1117 Dopis z ministerstva školství a osvěty pro rektorát AMU, 22. října 1946. SOA Praha, f. HAMU, k. 8.
- 1118 Opis protokolu o plenární schůzi hudebního odboru z 29. září 1947, s. 1. SOA Praha, f. HAMU, k. 8.

s bojem proti formalistickým a kosmopolitickým tendencím v úpadkové buržoazní hudbě".¹¹¹⁹

Odborník, kterého škola vychovávala, měl být od nynějška nejen dokonalým mistrem, ale i politicky uvědomělým člověkem (podobně při výběru posluchačů se měly zohledňovat nejen odborné kvality, ale také hledisko třídní). Nastoupená „cesta k socialismu“ vyžadovala přebudování všech předmětů, praktických i teoretických, zintenzivnění kolektivních aktivit a zavedení plánování práce.¹¹²⁰

Základní obrysy nové politiky hudebního vzdělávání na vysokoškolské úrovni byly proklamovány například v květnu při víkendovém setkání reformních komisí hudebních odborů AMU, Janáčkovy akademie múzických umění (JAMU) a Vysoké školy múzických umění (VŠMU). Rozsáhlou přednášku zaměřenou na nutnost „přebudování společnosti v duchu socialismu“, tedy na uplatňování ideologického a třídního hlediska v celém procesu výchovy a vzdělávání na hudebním odboru, přednesl zástupce ministerstva školství, věd a umění, penzionovaný vrchní odborný rada Karel Pelikán (záležitosti hudebního odboru měl na starosti již od roku 1948). Představitelé jednotlivých uměleckých vysokých škol pak využili toto setkání především k jednání o otázkách dalšího fungování škol (organizace a náplň postupových a státních zkoušek, klasifikační stupnice, uspořádání kateder, seznamy skladeb k osnovám atd.).¹¹²¹

Přibližně o měsíc dříve přednesl profesorskému sboru rozsáhlý projev o ideologickém rozměru výuky na hudebním odboru rektor AMU Antonín Martin Brousil. Na příkladu vlastní práce demonstroval, jak mají pedagogové vnímat nutnost boje za mír a jak se mají do tohoto hnutí zapojit. Hovořil o své studii z roku 1945, v níž posuzoval „Trnkův a Trojanův“ film *Špalíček*, „přičemž přistoupil na nedostatky tohoto filmu, ač si jich byl vědom“. K nedostatkům radil zejména Trnkův výběr „pietistických až klerikálních“ prvků a skutečnost, že autor potlačil, respektive „netečně šel kolem prvků revolučních“. Rektor pak dodal, že

„kdyby byl zaujal k věci naprosto nesmlouvavý postoj, byl by mohl event. zabránit dalšímu stupňování chybné cesty Trnkovy, jež ve filmu ‚Císařův slavík‘ se zvrhla přímo v ryze formalistické dílo“.

Což považoval za klíčové, jelikož bez potlačování kosmopolitismu a formalismu se podle něj budou tyto prvky množit a tím bude posilován tábor války a zeslabován tábor míru. „Projev [byl] přijat nadšeným potleskem všech přítomných.“¹¹²²

Při konkretizaci boje za mír se rektor soustředil na „dvě důležité události obecné povahy“ – nábor do Svazu československé mládeže („nástroj

1119 *Tamtéž*, Osnovy hudebního odboru AMU, leden 1950, s. 1; k dispozici pouze náčrt osnov.

1120 Opis protokolu o společné poradě reformních komisí hudebních odborů AMU, JAMU a VŠMU z 20. a 21. května 1950, s. 1–3. SOA Praha, f. HAMU, k. 56.

1121 *Tamtéž*.

1122 Opis protokolu o VIII. plenární schůzi hudebního odboru z 3. dubna 1950, s. 2–3. SOA Praha, f. HAMU, k. 56.

k uvědomění vší mládeže“) a mezinárodní kongres studentstva, jehož „význam pro mír je nesporný“. Požádal proto profesorský sbor hudebního odboru, aby přijal určité závazky týkající se těchto úkolů. Každý z profesorů se následně zavázal, že do deseti dnů podá návrh, kteří z jeho posluchačů a s jakým programem by se mohli zúčastnit Mezinárodního kongresu studentstva v srpnu 1950 v Praze. Pořad měla tvořit neformalistická díla „českých, sovětských i pokrokových autorů hudby západní“.¹¹²³

Ideologické prvky byly do vzdělávání zařazovány prostřednictvím výběru skladeb a nově také důrazem na lidovou hudbu. V podstatě však nebylo možné tyto prvky aplikovat na mistrovství hry na konkrétní nástroj či interpretační dovednosti. O to více tedy musela být ideologie propojena s teoretickými předměty. A tak byla rozšířena působnost oboru lidová hudba (v rámci skladby) jako „první krok ke zvýšení ideové úrovně AMU“. Došlo také k navýšení hodin estetiky (povinný seminář pro všechny posluchače), které byly vnímány jako jedno z center „boje o socialistický realismus“. Kromě toho byl vznesen požadavek na rozšíření všech společenských nauk o předmět, jenž se bude zabývat „aplikací marx-leninismu na problémy hudební“, a to po dobu, „než pronikne socialistický realismus všechny předměty“.¹¹²⁴ Přípis, který přímo žádal zařazení takového předmětu do výuky, obdržel děkan od Státního výboru pro vysoké školy.¹¹²⁵

Začala být vyučována také nezbytná „branná výchova“, respektive předmět zvaný nauka o obraně státu (lektorem byl ustanoven plukovník generálního štábu Jaroslav Selner).¹¹²⁶ Následující rok posluchači prvního semestru žádali o osvobození od branné výchovy, protože požadované cviky poškozovaly „citlivost rukou nutnou pro řádné studium nástrojové hry“. Žádosti nebylo vyhověno s odkazem na výnos, podle něhož musel ústav pro tělesnou výchovu dbát při branné výchově právě na tyto okolnosti. Takže studentům bylo doporučeno, aby se při branné výchově na uvedený výnos odvolali, že „jistě bude jejich odvolání příslušným profesorem branné výchovy respektováno“.¹¹²⁷ Tyto problémy pak „vyřešilo“ vytvoření vojenských kateder na AMU v roce 1951.

1123 *Tamtéž.*

1124 Ještě v červnu 1948 se uvažovalo o rozdělení předmětu na „všeobecnou estetiku lehčím způsobem vykládanou“ pro obory instrumentální a „vyšší“ estetiku pro obory hudební teorie, skladba, dirigování a operní režie, která měla být dobrovolná. Opis protokolu o IX. plenární schůzi hudebního odboru AMU – Národní pracovní směna, 21. března 1948, s. 2. SOA Praha, f. HAMU, k. 8.

1125 Opis protokolu o III. poradě profesorského sboru hudebního odboru, 17. října 1950, s. 2. SOA Praha, f. HAMU, k. 8. O patnáct let později (akademický rok 1965/1966) tvořilo studium marxismu-leninismu ucelený soubor kurzů, a to napříč všemi ročníky: I. ročník dějiny KSČ, politická ekonomie; II. ročník dějiny filozofie, filozofická propedeutika (logika), systém dialekticko-historického materialismu (DHM); III. ročník pokračování systému DHM a specializovaný kurz filozofie umění, teorie společnosti; IV. ročník teoretické problémy kultury a kulturní politika. Marxismus-leninismus ve školním roce 1965/1966. SOA Praha, f. HAMU, k. 7.

1126 Opis protokolu o I. plenární konferenci hudebního odboru ve studijním roce 1948/1949, 15. září 1948, s. 2. SOA Praha, f. HAMU, k. 8. Plukovník Selner zajišťoval tuto výuku pro celou AMU, do funkce jej navrholo ministerstvo národní obrany.

1127 Opis protokolu o IV. plenární schůzi hudebního odboru, 29. listopadu 1949, s. 5. SOA Praha, f. HAMU, k. 56.

Únor 1948 přinesl i personální změny. Na základě žádosti Akčního výboru¹¹²⁸ Národní fronty (NF) AMU a Státní konzervatoře hudby v Praze zmocněnec pro vysoké školy Akčního výboru NF na ministerstvu školství a osvěty František Lón vydal 28. února 1948 souhlas s tím, aby byli s okamžitou platností zproštěni svých funkcí profesoři Jindřich Feld,¹¹²⁹ Ladislav Černý,¹¹³⁰ Pavel Dědeček¹¹³¹ (na jeho místo byl dosazen Karel Ančerl¹¹³²) a Emil Hradecký, jehož nahradil Antonín Sychra (pro dějiny hudby a estetické disciplíny). Pokud šlo o vyučování zpěvu z listu, byli profesoři Hradecký a Dědeček nahrazeni Karlem Risingerem^{1133, 1134}

Tyto i další podobné změny znamenaly ztrátu některých vynikajících umělců a pedagogů na straně jedné a „dosazování stranicky angažovaných, ale odborně ne špičkových pedagogů“ na straně druhé.¹¹³⁵ Nepříznivě se

-
- 1128 O vytvoření akčních výborů Národní fronty rozhodlo předsednictvo ÚV KSČ 20. února 1948. K jejich ustavení vyzval Klement Gottwald občany 21. února. Jednalo se o nátlakový prostředek při převzetí moci komunisty. Karel Kaplan. *Znárodnění a socialismus*. Praha: Práce, 1968, s. 107. Společný Akční výbor Národní fronty pro AMU a Státní konzervatoř byl podřízen akčnímu výboru při ministerstvu školství a osvěty, který na „přechodnou dobu“ přejal „zodpovědnost za řádný chod školství“. Opis protokolu o VIII. plenární schůzi hudebního odboru dne 18. března 1948. SOA Praha, f. HAMU, k. 8.
- 1129 Jindřich Feld (23. května 1883–5. října 1953), český houslista, hudební pedagog a skladatel. Pražskou konzervatoř absolvoval v roce 1903; v letech 1904–1906 působil na hudební škole v Košicích, v období let 1906–1908 ve Zhořelci jako koncertní mistr symfonického orchestru. Od roku 1908 byl prvním učitelem houslí na zemské hudební škole v Klagenfurtu, poté působil v Záhřebu. V roce 1911 nastoupil na pražskou konzervatoř jako „provizorní učitel houslí“. Třicátého října 1946 byl pověřen, aby vyučoval housle na hudebním odboru AMU. Po únoru 1948 byl zbaven možnosti vyučovat. Poté hojně vyučoval soukromě, věnoval se revizím a úpravám houslových děl. Pavlína Feldová. *Jindřich Feld. Život a dílo*. Diplomová práce. Praha: PK, 1979. Dostupné [online] z: <http://www.smetanovokvarteto.cz/jindrich-feld> [cit. 2. 7. 2016].
- 1130 Ladislav Černý (13. dubna 1891–13. července 1975), český violista a hudební pedagog, průkopník sólové hry na violu. Studoval na pražské konzervatoři (1906–1912). V letech 1940–1952 zde vyučoval hru na violu a komorní hru. NA HAMU vyučoval tytéž obory, v období let 1952–1958 jako docent, později jako externí pedagog. Kvůli problémům s pohyblivostí nohou výuku postupně přesouval do svého bytu, který se tak stal místem pro významná umělecká setkání. V roce 1920 společně s bratry Zikovými a Karlem Sancinem založil Zikovo, od roku 1929 Pražské kvarteto. Violistou zde zůstal Ladislav Černý až do ukončení činnosti kvarteta v roce 1966. Ladislav Černý [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=4722 [cit. 15. 8. 2016].
- 1131 Pavel Dědeček (27. prosince 1885–23. listopadu 1954), český dirigent, pedagog a hudební publicista. Působil na pražské konzervatoři, spolu s Metodem Doležilem se zasloužil o zrod systematického vzdělávání dirigentů. Na AMU vyučoval dirigování v letech 1946–1948. K jeho nejvýznamnějším žákům patřili mj. Rafael Kubelík, Karel Ančerl, Václav Smetáček, Václav Neuman, Václav Nosek, Milivoj Uzelac, Zdeněk Košler. V roce 1948 po záchvatu mrtvice skončil svou veřejnou činnost. Pavel Dědeček [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=7354 [cit. 15. 8. 2016].
- 1132 Karel Ančerl (11. dubna 1908–3. července 1973), český dirigent, houslista a hudební pedagog. Přes otcův odpor studoval na pražské konzervatoři (1926–1930). Dirigování pak studoval u Václava Talicha na mistrovské škole (1933/1934). V letech 1931–1933 působil v Osvobozeném divadle. V říjnu 1947 nastoupil – po Otakaru Jeremiášovi (1929–1945) – do čela Symfonického orchestru Československého rozhlasu a současně hostoval v České filharmonii. V letech 1948–1951 působil na AMU – ministr školství jej pověřil konáním přednášek a cvičení. Dvacátého října 1950 jej Zdeněk Nejedlý jmenoval uměleckým ředitelem České filharmonie. Karel Ančerl [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=4087 [cit. 15. 8. 2016].
- 1133 Karel Risinger (18. června 1920–11. srpna 2008), český hudební skladatel a teoretik. V letech 1947–1950 působil jako pedagogický spolupracovník pražské Schola cantorum. Ve stejné době (1948–1950) byl lektorem na AMU, později odborným asistentem. Mezi lety 1952–1955 působil jako externí učitel hudební teorie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V polovině padesátých let se zařadil k předním českým hudebním teoretikům. Karel Risinger [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=54 [cit. 15. 8. 2016].
- 1134 Dopis z ministerstva školství a osvěty, 28. února 1948. SOA Praha, f. HAMU, k. 8.
- 1135 *AMU = DAMU + FAMU + HAMU* [publikace AMU k 65. výročí založení]. Praha: AMU, 2010, s. 54.

odrazily také v samotné organizaci výuky. Zatímco na klíčových místech byli profesori odvoláváni Akčním výborem Národní fronty, u mnoha dalších se jen čekalo, až jim v průběhu roku 1948 skončí prozatímní pověření. V důsledku toho v některých oborech výuka trpěla naprostým nedostatkem pedagogů – např. pro klavírní hru zbyli tři vyučující pro 22 posluchačů. Skončilo také „pověření pro hru na trubku a na pozoun“, což negativně ovlivnilo činnost orchestru AMU. Na varhanním oboru zůstal ze čtyř pedagogů jen profesor Wiedermann,¹¹³⁶ který musel následně vyučovat mnoho posluchačů¹¹³⁷ (po krátkém působení Bedřicha Antonína Wiedermanna tento obor dobudoval Jiří Reinberger¹¹³⁸).¹¹³⁹

Ke konci roku 1949 pak byli ustanoveni do funkcí dosud pověření profesori, jejichž další působení ve škole schválila reformní komise i spolek posluchačů.¹¹⁴⁰ Jmenování řádnými profesory tak byli Jaroslav Řídký, František Maxián; mimořádnými profesory (vyučovali předměty, pro něž nebylo ve škole systemizované místo) Josef Stanislav, Karel Janeček, Dmytro Levytskyj, Emanuel Kaucký; mimořádnými smluvními profesory pak Jaroslav Pekelský a Mirko Očadlík¹¹⁴¹.¹¹⁴²

-
- 1136 Bedřich Antonín Wiedermann (10. listopadu 1883–5. listopadu 1951), varhaník, ředitel kůru, violista, hudební pedagog, skladatel, varhanář. Po sedmi semestrech se rozhodl přerušit studium teologie a v roce 1908 nastoupil ke studiu na pražskou konzervatoř, kde za neuvěřitelně krátkou dobu (3. července 1909) absolvoval varhanní hru pod vedením Josefa Klíčky. V následujícím roce se věnoval studiu skladby pod vedením Vítězslava Nováka. V dalších letech působil jako chrámový varhaník na Petrově v Brně (1910–1911) a v Praze – v emauzském klášteře (1911–1917) a v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně (1917–1919); tři roky byl také violistou České filharmonie. Od března 1917 působil na pražské konzervatoři (řádným profesorem 1920–1944); od roku 1944 vyučoval na mistrovské škole, na AMU od roku 1946. Bedřich Antonín Wiedermann [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2250 [cit. 15. 8. 2016].
- 1137 Opis protokolu o plenární schůzi prof. sboru hudebního odboru z 18. října 1948, s. 3. SOA Praha, f. HAMU, k. 8.
- 1138 Jiří Reinberger (14. dubna 1914–28. května 1977), český varhaník, varhanář, hudební pedagog a hudební skladatel. Absolvoval hru na varhany na brněnské konzervatoři (1932) a kompozici (1938). Ve studiu skladby pokračoval v mistrovské třídě Vítězslava Nováka pražské konzervatoře (1938–1940); varhanní hru pak studoval soukromě u Bedřicha Antonína Wiedermanna, u Günthera Ramina a Karla Straubeho. Poté dokončil studium práv v Brně (1945). Od února 1945 působil jako vedlejší učitel na konzervatoři v Brně a v Praze (1945–1946); od roku 1951 na AMU (docentem v roce 1954). Má zásluhu na ustanovení varhanní soutěže při festivalu Pražské jaro. Významná je jeho činnost varhanářská – dohlížel na stavbu varhan v Moskvě, Leningradu, Tallinnu, Bukurešti, Budapešti, Káhiře. Navrhl dispoziční varhan také pro Dvořákovu síň pražského Rudolfinu. Jiří Reinberger [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=896 [cit. 15. 8. 2016].
- 1139 *AMU = DAMU + FAMU + HAMU*, s. 54.
- 1140 V případě zapojení posluchačů do rozhodovacího procesu se jedná o tzv. studentokracii, která byla po únoru 1948 charakteristická pro systém vnitřního řízení vysokých škol; v různých školách se projevovala s rozličnou intenzitou a odlišnými důsledky. František Morkes. *Zákony o vysokých školách z let 1948–1989. Pedagogika*. 1999, roč. XLIX, č. 2, s. 116.
- 1141 Mirko Očadlík (1. března 1904–26. června 1964), český muzikolog, rozhlasový pracovník, hudební kritik a pedagog. Hudební vzdělání získal u soukromých učitelů. V roce 1928 absolvoval práva; roku 1932 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (hudební věda, estetika a historie). Po absolutoriu získal zaměstnání v Československém rozhlase. Jeho vědecká práce se soustředila především na tvorbu Bedřicha Smetany. V letech 1950–1953 byl prvním vedoucím katedry hudební teorie na Hudební fakultě AMU. Celou generaci studentů hudební vědy ovlivnil jeho tzv. přehrávky s výkladem v Divadle hudby. Zprostředkoval jim poznání Wagnerových oper, děl Antona Brucknera, Gustava Mahlera, Richarda Strausse či Clauda Debussyho. Odvážné bylo jeho uvedení skladeb Sergeje Prokofjeva a Dmitrije Šostakoviče, které v té době byly prohlašovány za díla formalistická. Mirko Očadlík [heslo]. Český hudební slovník [online]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=5464 [cit. 15. 8. 2016].
- 1142 Opis protokolu o IV. plenární schůzi hudebního odboru z 29. listopadu 1949, s. 4. SOA Praha, f. HAMU, k. 56.